Święto Konstytucji 3 Maja

Znaczenie daty

3 maja 1791 uchwalono drugą po korsykańskiej konstytucję w nowożytnej Europie, a na świecie trzecią po amerykańskiej. Wyprzedziła m.in. konstytucję francuską. Konstytucja ta została uchwalona przez Sejm Czteroletni, który został zwołany w październiku 1788.

Ustanowienie święta

- Uchwalenie Konstytucji 3 maja zostało uznane za święto już 5 maja 1791.
- Począwszy od 2007 roku 3 maja jest również świętem narodowym Litwy.

"Uchwalenie Konstytucji 3 maja" – obraz Jana Matejki 1891.

Twórcy Konstytucji 3 Maja

- Stanisław August Poniatowski
- Ignacy Potocki
- Hugo Kołłątaj
- J. Ursyn Niemcewicz
- Stanisław Staszic
- Stanisław Małachowski

Król ***Stanisław August Poniatowski***,

jeden z autorów Konstytucji 3 maja

3 maja 1791 r. na Zamku Królewskim w Warszawie Sejm Wielki uchwalił Konstytucję 3 maja - ustawę zasadniczą regulującą organizację władz państwowych, prawa i obowiązki obywateli. Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie, a drugą – po konstytucji Stanów Zjednoczonych – spisaną ustawą zasadniczą na świecie. Jedenaście artykułów Konstytucji wprowadzało trójpodział władzy, monarchię dziedziczną, opiekę prawną nad chłopami i mieszczaństwem oraz znosiło liberum veto. Sejm miał być zwoływany co dwa lata; po upływie ćwierć wieku — czyli w 1819 r. - Sejm nadzwyczajny miał zmienić Konstytucję.

Konstytucja obowiązywała tylko przez rok – po przegranej wojnie polsko-rosyjskiej została unieważniona przez armię rosyjską i magnatów z konfederacji targowickiej. Jednak mimo rozbiorów pamięć o drugiej w dziejach świata spisanej konstytucji narodowej (uznawanej przez politologów za bardzo postępowy jak na swoje czasy dokument) przez kolejne pokolenia pomagała podtrzymywać polskie dążenia do niepodległości i stworzenia sprawiedliwego społeczeństwa. Była uznawana za ukoronowanie wszystkiego, co dobre i oświecone w polskiej historii i kulturze. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku Święto Konstytucji 3 Maja obchodzono jako najważniejsze święto państwowe.

W czasie II wojny światowej Święto Konstytucji 3 Maja zostało zdelegalizowane. Po zakończeniu wojny nie było uznawane za ważne przez władze komunistyczne. Zastąpiono je obchodami Święta 1 Maja, a w 1951 r. oficjalnie zniesiono. Dopiero przełom, jakim było powstanie „Solidarności”, sprawił, że 3 maja 1981 r. ponownie przywrócono świętowanie majowej konstytucji, a po zmianie ustroju od 1990 r. Święto Konstytucji 3 Maja należy ponownie do najważniejszych uroczyście obchodzonych polskich świąt.

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

2 maja obchodzimy Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej. W całym kraju Polacy wywieszają flagi i wspominają historię biało-czerwonych barw narodowych, które jako jedne z nielicznych w świecie mają pochodzenie heraldyczne – wywodzą się z barw herbu Królestwa Polskiego i herbu Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Barwy biała i czerwona po raz pierwszy zostały uznane za narodowe 3 maja 1792 roku, w pierwszą rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Formalnie zostały one przyjęte jako kolory państwa polskiego przez Sejm Królestwa Polskiego w 1831 roku podczas powstania listopadowego. Po odzyskaniu niepodległości wygląd polskiej flagi zatwierdził Sejm Ustawodawczy 1 sierpnia 1919 roku.

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej jako święto obchodzony jest od 2004 roku.